

Производство на нуклеарен посадъчен материал от храстовидна боровинка в Сърбия

Дарко Йевремович*, Александър Лепосавич, Светлана А. Паунович

Изследователски институт по овощарство, ул. „Краля Петра I“ 9, Чачак,
Република Сърбия

*E-mail: djevremovic@institut-cacak.org

Production of highbush blueberry nuclear stock in Serbia

Darko Jevremović*, Aleksandar Lepasavić, Svetlana A. Paunović

Fruit Research Institute, Kralja Petra I 9, Čačak, Republic of Serbia

РЕЗЮМЕ

Храстовидната боровинка (*Vaccinium corymbosum* L.) става все по-важна ягодоплодна култура в сръбското селско стопанство. Според някои оценки, храстовидната боровинка се отглежда на около 700 ha в Сърбия. Всички насаждения са създадени с внесен посадъчен материал.

За да се намали зависимостта от масовия внос и да се подобри качеството на посадъчния материал за създаване на насаждения, в Изследователски институт по овощарство в Чачак започна програма за производство на сертифициран материал, изследван за патогени. Програмата е в съответствие с местните законови наредби и ЕРРО стандарти на Европейската и средиземноморска организация по растителна защита (ЕРРО).

През 2015 г. и 2016 г. са селектирани общо 52 кандидат-клона от 10 сорта. Растенията са засадени в стерилна среда, поставени под мрежи за защита от насекоми и тествани за патогени, изброени в схемата за сертифициране. От 2016 г. растенията редовно се проверяват визуално за наличие на *Exobasidium vaccinii* var. *vaccinii*, *Godronia cassandrae* и *Agrobacterium tumefaciens*, вирус по червената боровинка и други заболявания или неизвестни симптоми. Всички растения ежегодно са изследвани

SUMMARY

The highbush blueberry (*Vaccinium corymbosum* L.) is becoming increasingly important small fruit crop in Serbian agriculture. According to some estimations, highbush blueberries are cultivated on approximately 700 ha in Serbia. All plantations were established with the imported planting material.

To reduce dependence of large-scale imports and to improve the quality of the planting material for establishing plantations, a program for the production of certified highbush blueberry pathogen-tested material has begun in the Fruit Research Institute in Čačak. The program is in line with the domestic low regulations and EPPO recommendations.

A total of 52 candidate clones of 10 cultivars were selected during 2015 and 2016. Plants were planted in a sterile medium, put in the insect-proof screenhouse and tested for the pathogens listed in the Certification scheme. Since 2016, plants were regularly visually checked for the presence of *Exobasidium vaccinii* var. *vaccinii*, *Godronia cassandrae* and *Agrobacterium tumefaciens*, Cranberry ringspot agent and to other diseases or unknown symptoms. All plants were

чрез ELISA за наличието на изгаряне *Blueberry shock virus*, прошарване по синята боровинка, *Blueberry scorch virus*, *Blueberry shoestring virus*, домати пръстеновидни петна, тютюневи пръстеновидни петна и прасковен розетен мозаечен вирус и чрез PCR за червени пръстеновидни петна, мозаечен вирус и фитоплазма. Кандидат-клоните също са индексирани според растителния индикатор *Cucumis sativus*.

Нито един от тези патогени не е открит досега в изследваните кандидат-клони. През 2018 г. всички растения ще бъдат отново изследвани според други предпочитани показатели, както и чрез ELISA и PCR.

Ключови думи: храстовидна боровинка, посадъчен материал, сертифициране, вируси, фитоплазма

annually tested by ELISA for the presence of *Blueberry shock virus*, *Blueberry mottle virus*, *Blueberry scorch virus*, *Blueberry shoestring virus*, *Tomato ringspot virus*, *Tobacco ringspot virus* and *Peach rosette mosaic virus*; and by PCR on *Blueberry red ringspot virus*, *Blueberry mosaic-associated virus* and *phytoplasmas*. Candidate clones were also indexed on the herbaceous indicator *Cucumis sativus*.

None of these pathogens have been detected in tested candidate clones so far. During 2018, all plants will be re-tested on other preferred indicators, as well as by ELISA and PCR.

Key words: highbush blueberry, planting material, certification, viruses, phytoplasmas